

Халқ сўзи

Ўзбекистон — келажги буюк давлат

2023 йил — ИНСОНГА ЭЪТИБОР ВА СИФАТЛИ ТАЪЛИМ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2023 йил 20 июнь, № 126 (8469)

Сешанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ ҚУРБОН ҲАЙИТИНИ НИШОНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Асрлар давомида халқимизга хос меҳр-оқибат, хайр-саховат каби эзгу умуминсоний қадриятларни намоеъ этиб келадиган Қурбон ҳайити жонажон Ватанимизда ўзаро ҳамжиҳатлик, бағрикенглик ва шукроналик фазилатларини янада мустаҳкамлашга бекиёс хисса қўшмоқда. Ушбу улугъ айёмнинг маънавий ҳаётимиздаги муҳим аҳамиятини эътиборга олиб ҳамда уни мамлакатимизда муносиб нишонлаш мақсадида:

1. Жорий йилда Қурбон ҳайитининг биринчи кунини 28 июнь — чоршанба кунига тўғри келиши тўғрисида Ўзбекистон мусулмонлари идораси Уламолар кенгаши томонидан қабул қилинган қарорни инобатга олиб, юртимизда 2023 йил 28 июнь кунини Қурбон ҳайити байрами сифатида кенг нишонлансин.

2. Аҳолининг Қурбон ҳайити байрамини муносиб савияда ўтказиши учун қулай шарт-шароит яратиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 23 декабрдаги "2023 йилда расмий саналарни нишонлаш даврида қўшимча ишланмайдиган кунларни белгилаш ва дам олиш кунларини кўчириш тўғрисида"ги ПФ-270-сон Фармони билан иш ҳафта-сининг туридан қатъи назар, барча ходимлар учун 2023 йилнинг 29-30 июнь кунлари, олти кунлик иш ҳафтасида ишлайдиган ходимлар учун 1 июль кунини қўшимча дам олиш кунини сифатида белгиланган маълумот учун қабул қилинсин.

3. Қорақалпоғистон Республикаси Вазири Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Дин ишлари бўйича қўмита ва ҳамкор ташкилотлар билан биргаликда Қурбон ҳайити халқимизнинг миллий анъана ва қадриятларига мос равишда ўтказилиши учун тегишли чора-тадбирларни амалга оширсин.

4. Маданият ва туризм вазирлиги Транспорт вазирлиги билан биргаликда юртдошларимиз учун Қурбон ҳайити кунларида мўътабар зиёратгоҳлар ва тарихий қадимжоларга зиёратларни ташкил этиш мақсадида қулай шароит ва имкониятлар яратсин.

5. Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги ва бошқа оммавий ахборот воситаларига Қурбон ҳайитини нишонлаш билан боғлиқ тадбирларни кенг ёритиш тавсия этилсин.

6. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчиси М.М.Камилов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри, 2023 йил 19 июнь

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ АҲОЛИНИНГ РУҲИЙ САЛОМАТЛИгини МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ХИЗМАТИНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Аҳолининг руҳий саломатлигини муҳофаза қилиш хизматини такомиллаштириш, руҳий ҳолат бузилишларини эрта аниқлаш, уларга ташхис қўйиш, руҳий ҳолати бузилган шахсларни даволлаш сифатини ошириш, соҳада самарали бошқарув тизимини жорий этиш, илм-фанни ривожлантириш, кадрлар салоҳиятини юксалтириш ва психиатрия муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, аҳолига ўз вақтида психиатрия ёрдами кўрсатилишини ташкил этиш мақсадида:

1. Соғлиқни сақлаш вазирлигининг аҳоли руҳий саломатлигини муҳофаза қилиш хизматини тубдан такомиллаштириш тўғрисидаги қуйидаги тақлифлари маъқуллансин:

ихтисослаштирилган психиатрия ва наркология ёрдами кўрсатишининг ягона вертикаль бошқарув тизимини жорий этиш; бирламчи бўлин тиббиёт муассасаларига руҳий саломатлиқни муҳофаза қилиш хизматларини интеграция қилиш;

руҳий ҳолати бузилган шахсларни дори воситалари билан эҳтиёжга кўра тўлиқ таъминлаш; аҳоли, айниқса, болалар ва ўсмир ёшларнинг руҳий саломатлигини мустаҳкамлаш;

кадрлар тайёрлаш тизимини такомиллаштириш, мутахассисларни муносиб рағбатлантириш ва самарали меҳнати учун қўшимча шароитлар яратиш; психиатрия муассасаларининг моддий-техника базасини янада мустаҳкамлаш.

2. Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2023 йил 1 июлда бошлаб Республика ихтисослаштирилган наркология илмий-амалий тиббиёт марказини, амалдаги молиялаштириш тартибинини сақлаб қолган ҳолда Республика ихтисослаштирилган руҳий саломатлик илмий-амалий тиббиёт марказига (кейинги ўринларда — Марказ) айлантириш тўғрисидаги тақлифига розилик берилсин.

Белгилаб қўйилсинки:

а) Марказ: ихтисослаштирилган психиатрик, тиббий-психологик ва наркологик ёрдам кўрсатишни йўлга қўяди, ушбу йўналишларда юқори технологик моддий база ва илмий мактабни шакллантиради;

руҳий саломатлиқни таъминлаш йўналишидаги ишларни соғлиқни сақлашнинг барча даражаларида мувофиқлаштирилади ва назорат қилади;

б) худудлардаги руҳий ва наркология касалликлари шифохоналари ва диспансерлари Марказнинг худудий ташкилий-методик бўлинмалари ҳисобланади;

(Давоми 2-бетда).

ТУРКСОЙ ТАШКИЛОТИНИНГ 30 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ЎЗБЕКИСТОНДА ЎТКАЗИЛАЁТГАН МАДАНИЯТ КУНЛАРИ ИШТИРОКЧИЛАРИГА

Ассалому алайкум, қадрли дўстлар! Хурматли меҳмонлар!

Аввало, сиз, азизларни Халқаро туркий маданият ташкилоти — ТУРКСОЙ ташкил тошганининг 30 йиллиги билан самимий табриклаймиз.

Туркий дунёнинг атоқли маданият ва санъат намоёндаларини, шоир ва rassom-лари, киноижодкорларини, истеъдодли ёшларни Тошкентда бўлиб ўтаётган халқаро маданият анжуманида кўриб турганимиздан бениҳоят мамнунимиз.

Ўзбекистон заминига хуш келибсиз! Биз азалдан тарихи, тили ва дини, урф-одат ва анъаналари, бугунги орзу-интилишлари муштарак бўлган халқларимиз ўртасида дўстлик ва ҳамжиҳатлик муносабатларини мустаҳкамлашда ТУРКСОЙнинг улкан ўрни ҳамда аҳамияти борлигини миннатдорлик билан эътироф этамиз.

Хозирги кунда глобал оламда шиддат билан кечаётган жараёнлар барчамиздан сиёсий, иқтисодий-ижтимоий ҳамкорлик билан бирга, илм-фан, таълим-тарбия, маданият ва санъат, адабиёт, соғлиқни сақлаш, туризм, спорт сингари муҳим соҳаларни ривожлантириш борасида биргаликда ҳаракат қилишни талаб этмоқда.

Туркий миллатларнинг маънавий бирлигини таъминлаш, муштарак қадриятларимизни асраб-авайлаш ва ривожлантириш, умумий бойлигимиз бўлиши ноёб тарихий меросимизни ўрганиш ва тарғиб этиш, буюк аждодларимиз хотирасини абадилаштириш борасида кенг кўламли маданий-гуманитар дастурлар амалга ошириб келинмоқда.

ТУРКСОЙ томонидан ўтказиб келинётган йирик анжуманлар маданият ва санъат соҳасини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш билан бир қаторда, халқларимиз ўртасидаги қардошлиқ ришталарини мустаҳкамлашга хизмат қилаётгани эътиборга моликдир.

Жумладан, ўтган давр мобайнида Остона, Туркистон, Эскишаҳар, Кастамону, Бурса, Козон, Мари, Шеки, Уш ва Хиванин Туркий дунёнинг маданият пойтахти деб эълон қилингани ушбу қадимий ва гўзал шаҳарларимизнинг шон-шухратини янада оширди, десак, айни ҳақиқат бўлади.

Ўзбекистон Туркий давлатлар ташкилотига тўлақонли аъзо бўлиб кирганидан сўнг барча соҳалар сингари ТУРКСОЙ фаолияти доирасидаги ҳамкорлик алоқалари ҳам янги босқичга кўтарилди.

Хусусан, аъзо давлатларда, шу жумладан, Ўзбекистонда туркий мамлакатлар маданияти ва санъати кунлари, ёшлар ва театр фестиваллари, ижодий форумлар уюшқоқлик билан ўтказилмоқда.

Ташкилот доирасидаги илмий-маърифий анжуманлар, туркий тиллар ва адабиётлари ривожига бағишланган халқаро конференцияларда мамлакатимиз олим ва ижодкорлари фаол қатнашмоқда.

Ана шу ҳамкорликнинг амалий самараси сифатида юртимизда "Туркий адабиёт дурдоналари" деб номланган 100 жилдлик китоблар туркуми нашр этилгани, унга Ўзбекистон, Туркия, Қозоғистон, Қирғизистон, Озарбайжон, Туркменистон ва Венгрия давлатларидан жами 450 дан зиёд мумтоз ва замонавий шоир, адиб ва мутафаккирларнинг асарлари киритилганини таъкидлаш жоиз.

Туркий дунёнинг сиёсат, илм-фан, тиббиёт, адабиёт ва санъат соҳаларида улкан ютуқларга эришган намоёндаларини рағбатлантириш мақсадида буюк шоир ва мутафаккир Мир Алишер Навоий номидаги халқаро мукофот таъсис этилгани маданий ҳаётимизда муҳим воқеа бўлди.

Бу йил гўзал Навоий шаҳрида бўлиб ўтган ТУРКСОЙ ёзарлар бирлигининг би-

ринчи йиғилиши ҳамда "Мумтоз шеърят" деб номланган халқаро фестивал туркий адабиёт оламида катта акс садо берди.

Шунингдек, ташкилот билан ҳамкорликда Гулистон шаҳрида III Халқаро бахшичилик санъати фестивали, Тошкент шаҳрида Турк дунёси талабалар халқаро театр фестивали ҳамда Марғилон шаҳрида "Буюк Ипак йўли" халқаро фольклор фестивали юқори савияда ўтказилди.

2023 йилда буюк мутафаккир ва комуний олим Абу Райҳон Берунийнинг 1050 йиллик, Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг 540 йиллик таваллуд саналарини ҳам, насиб этса, биргаликда нишонлаймиз.

ТУРКСОЙнинг 30 йиллик қутлугъ санасига бағишланган маданият кунларининг аъзо давлатлар пойтахтлари ҳамда БМТ, ЮНЕСКО каби нуфузли халқаро ташкилотларнинг расмий қароргоҳларида кенг нишонлиниши — бу, аввало, жаҳон ҳамжамиятининг туркий халқлар маданияти, урф-одат ва қадриятларига юксак ҳурмат-эҳтироми рамзидир.

Зеро, туркий дунёимизнинг ҳавас қилса арзийдиган буюк тарихи, улугъ аждодлари, маданияти ва санъати бор. Энг муҳими, мана шундай бебаҳо маънавий бойлиқнинг муносиб воясирлари бор.

Туркий давлатлар ташкилотига раислик қилаётган Ўзбекистонда бугун ўз иш-ни бошлаётган маданият байрамини фаолиятига муваффақият ва барчанингга сермахсуллик тилаб, яна бир бор ўзимнинг самимий ва эзгу тилақларимни изҳор этишдан бахтиёрман.

Хурмат билан,

Шавкат МИРЗИЁЕВ, Ўзбекистон Республикаси Президенти

ТУРКИЙ ХАЛҚЛАРИНИНГ ОЛТИН КЎПРИГИ

Пойтахтимиздаги «Ўзбекистон» халқаро анжуманлар саройида Халқаро туркий маданият ташкилоти — ТУРКСОЙнинг 30 йиллик юбилейига бағишланган тантанали тадбир ва концерт дастури бўлиб ўтди.

Унга туркий давлатларнинг санъат ва маданият, сайёҳликка оид вазирлик ва ташкилотлари, халқаро тўзимлар, дипломатик корпус вакиллари, адабиёт, санъат ва маданият намоёндалари, оммавий ахборот воситалари ходимлари тақлиф этилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг ТУРКСОЙ ташкилотининг 30 йиллиги муносабати билан Ўзбекистонда ўтказилаётган маданият кунлари иштирокчиларига табригини Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчиси Хайридин Султонов ўқиб эшиттирди.

Ўзбекистон Республикаси маданият ва туризм вазирси Озодбек Назарбеков, Туркий давлатлар ташкилоти бош қотиби Кубаникбек Омуралиев, Халқаро туркий маданият ташкилоти — ТУРКСОЙ бош қотиби Султон Раев бундан 30 йил аввал ташкил этилган ТУРКСОЙ ташкилоти жаҳонда ўз нуфузи ва обрўсига эга

Носир УЎЙЛАРОВ (ЎЗА) олин сурат.

бўлиб бораётгани, унинг ҳамкорлик ёрдамида тараққиёт сари интилишдек эзгу ғояси дунёда тобора долзарблик касб этаётганини таъкидлади.

Мамлакатимизда кейинги йилларда Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев томонидан ташки-

сийат соҳасида олиб борилаётган очик ва конструктив, ўзаро ишонч ва ҳурматга асосланган янгиликлар жароғини қўшни ва қардош давлатлар билан самимий, дўстона, ўзаро биродарлик, яхши кўшничликка, ишонч ва ҳурматга асосланган муносабат-

ларни йўлга қўйишда муҳим асос бўлмоқда. Бу жиҳатлар туркий тилли давлатларнинг ўзаро ҳамкорлигини илгари мисли кўрилмаган тарзда янги босқичга олиб чиқиш имконини бергани билан ҳам аҳамиятлидир.

Учрашув

Ўзбекистон — Қозоғистон: ҲАМКОРЛИКНИНГ ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Олий Мажлис Сенати Раиси Қозоғистон Президенти билан учрашди. Учрашувда парламентларо алоқаларни ривожлантириш ва давлатларо муносабатлар ривожига қўшимча туртки бериш нўқтай назаридан Ўзбекистон — Қозоғистон ҳамкорлигининг долзарб масалалари муҳокама қилинди.

Қосим-Жомарт Тоқоев Танзила Норбоевани қутлар экан, Остона шаҳрида бўлиб ўтган муҳим ташаббус — Марказий Осиеъ етакчи аёллари мулоқотида фаол иштирок этгани ва уни қўллаб-қувватлагани учун миннатдорлик билдирди.

Қозоғистон Республикаси раҳбари ушбу нуфузли тадбирнинг биринчи мажлиси натижалари минтақаларо ҳамкорликни фаоллаштиришга хизмат қилишига ва Марказий Осиеъда гендер тенглик ҳамда барқарор тараққиётни таъминлаш соҳасида узоқ муддатли ечимларни ишлаб чиқишга имкон беришига ишонч билдирди.

Қозоғистон Президентини Олий Мажлис Сенати Раисининг ташрифи икки томонлама ҳамкорликнинг ўзига хос хусусиятига яққол мисол бўлиб, Қозоғистон ва Ўзбекистон ўртасидаги стратегик шериклик ҳамда иттифоқчилик даражасига тўлиқ мос келишини таъкидлади.

— Ўтган йилнинг декабрь ойида Ўзбекистонга давлат ташрифимиз натижаларини юқори баҳолаймиз. Жорий йилнинг 3 март кунини Чимкент шаҳрида норасмий учрашув бўлиб ўтди, унда мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликнинг энг долзарб масалалари муҳокама қилинди. Нафақат ҳукумат даражасида ўзаро мувофиқлаштирилган ишлар олиб борилаётгани, балки парламентларо дипломатия ҳам фаол ривожланиётгани қувонарли. Шу боис келаси йили Самарқандда иккинчи Парламентларо форум ўтказилишини мамнуният билан қабул қиламан, — дея таъкидлади Қосим-Жомарт Тоқоев.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида

ҲУЖЖАТ ЛОЙИҲАЛАРИ БЎЙИЧА ФРАКЦИЯЛАР ПОЗИЦИЯСИ ҚАНДАЙ?

Сиёсий партияларнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияларининг йиғилишлари ўтказилди. Уларда Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлиси кун тартибига киритилиши режалаштирилган бир қатор қонун лойиҳалари қизғин муҳокама қилинди.

Депутатлар айрим ҳужжатлар юзасидан ўз тақлифларини илгари сургани ҳолда қатъий эътирозларини ҳам билдирди. Албатта, баҳс-мунозара, тортишувлар пишиқ-пухта қонунларни қабул қилишда муҳим аҳамият касб этади.

Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси фракцияси аъзолари дастлаб "Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги қонун лойиҳасини биринчи ўқушда кўриб чиқди.

Таъкидланганидек, миллий ифтихор бўлган байроғимиз фақат Ўзбекистон Республикаси давлат рамзи эмас, шу юрда туғилиб, шу замин меҳридан қониб яшаётган эл-элатларнинг тинчлик ва аҳиллик тимсолига, қалбларни яқинлаштирадиган воситига айланган.

Ушбу қонун лойиҳаси фуқаролар томонидан ўз Ватанига бўлган ифтихор хис-туйғуларини

ифода қилиши учун Ўзбекистон Республикасининг давлат байроғидан фойдаланиш имкониятини янада кенгайтириш мақсадида ишлаб чиқилган бўлиб, унда амалдаги қонунга бир неча ўзгаришлар ва қўшимчалар киритилиши тақлиф этилмоқда. Жумладан, давлат байроғидан спорт мусобақаларида, оммавий жисмоний тарбия ҳамда маданий ва ўзга оммавий тадбирларда, оилавий байрамларда, хотиравий саналарни байрам қилишда, шунингдек, бошқа ҳолларда ҳам байроғимизга нисбатан зарур ҳурматни таъминлаган ҳолда фойдаланишга рухсат бериш назарда тутилган.

Шу билан бирга, давлат рамзига зарур ҳурмат билан муомала қилган ҳолда ундан ва унинг тасвири туширилган белгилардан жамоат жойлари ва биноларда, яшаш ёки иш жойларида ҳамда уларга туташ бўлган худудларда, транспорт воситаларининг салоҳида фойдаланиш мумкинлиги белгиланаётди.

«Дунё» АА. Пекин

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ҚАРОРИ

АҲОЛИНИНГ РУҲИЙ САЛОМАТЛИГИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ХИЗМАТИНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланчи 1-бетда).

Марказ, унинг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридаги ҳудудий бўлиmlмалари тиббиёт олий, профессионал ва ўрта махсус таълим муассасаларининг тегишли кафедралари учун асосий клиник база сифатида фаолият юритади.

3. 2023 йил 1 августдан бошлаб: туман (шаҳар) кўп тармоқли марказий поликлиникаларида Аҳолининг соғлом турмуш тарзини кўллаб-қувватлаш ва жисмоний фаоллигини ошириш марказининг туман (шаҳар) бўлиmlлари шатларини қисқартириш ҳисобидан — тиббий психолог; стационар ўринга эга бўлмаган руҳий-асаб касалликлари диспансерлари ва таркибида диспансер мавжуд бўлган руҳий касалликлар шифохоналарида — суицидолог;

4. Бирламчи бўғин тиббиёт муассасаларида 2023 йил якунига қадар кўйидагиларни назарда тутуви Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг руҳий ҳолат бузилишларида ёрдам кўрсатиш бўйича ҳаракатлар дастури амалиётга жорий қилинсин:

руҳий ҳолат бузилишини тиббиётнинг бирламчи бўғинининг ўзида эрта аниқлаш ва даволаш чораларини кўриш; бирламчи бўғин тиббиёт муассасалари шифокорлари ва бошқа тиббиёт ходимларининг руҳий ҳолати бузилган шахсларни клиник

баҳолаш, даволаш ва кузатиб бориш бўйича кўникмаларини ривожлантириш ва билимларини ошириш.

5. Мактабга ва мактаб таълими вазирлиги Соғлиқни сақлаш вазирлиги билан биргаликда ўқувчиларда ўзини ўзи бошқариш, мураккаб ҳаётий вазиятларни енгиб ўтиш кўникмаларини шакллантириш, депрессия, хавотирли ҳолатлар ва суицидларнинг олдини олиш бўйича махсус ижтимоий-эмоционал ўқув соатларини (Social Emotional Learning, SEL) умумий ўрта таълим муассасаларида мактаб дастуридаги мавжуд фанлар ва дарсдан ташқари жараёнлар доирасида йўлга қўйсин.

6. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ: 2023 йил 1 сентябрдан бошлаб тиббиёт ходимларини "психиатрия", "суд психиатрияси", "тиббий психология" ва "наркологиya" йўналишлари бўйича қайта тайёрлаш курсларида ўқитиш харажатлари Иқтисодий ва малакали тиббиёт мутахассисларини кўллаб-қувватлаш ҳамда тиббиёт муассасаларида жалб қилиш жамғармаси маблағлари ҳисобидан амалга оширилади;

2023/2024 ўқув йилидан бошлаб "Психиатрия", "Тиббий психология" ва "Наркология" клиник ординатура ва магистратура мутахассисликлари қабул фақат давлат гранти асосида умумий қабул параметрлари доирасида амалга оширилади ҳамда қабул кўрсаткичлари ушбу мутахассисликларга бўлган ҳақиқий эҳтиёжни ўрганиш асосида шакллантирилади.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги 2023-2024 йилларда Иқтисодий ва малакали тиббиёт мутахассисларини кўллаб-қувватлаш ҳамда тиббиёт муассасаларида жалб қилиш жамғармаси маблағлари ҳисобидан камида 40 нафар соҳа мутахассисларини нуфузли

хорижий тиббиёт муассасалари ҳамда марказларига малака ошириш ва стажировка ўташ учун юбориш чораларини кўрсин.

7. 2023 йил 1 июлдан бошлаб туман (шаҳар) кўп тармоқли марказий поликлиникаларида фаолият юритаётган психиатр ҳамда психиатрия даволаш муассасаларида фаолият юритаётган психиатр, тиббий психолог, психотерапевт ҳамда суицидологларнинг лавозим маошига устама миқдори 25 фойиздан 50 фойизга оширилсин.

8. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги: Соғлиқни сақлаш вазирлиги билан биргаликда амбулатория шариотида даволаниш учун руҳий ҳолати бузилган шахсларга имтиёзли асосда дори воситалари билан таъминлашга 2023 йилда қўшимча 10 миллиард сўм маблағ ажратсин, 2024 йилдан бошлаб эса Давлат бюджетни параметрларини шакллантиришда Соғлиқни сақлаш вазирлигининг асосланган ҳисоб-китоблари асосан зарур маблағларни назарда тутсин; ушбу қарорда белгиланган тадбирларни амалга ошириш билан боғлиқ харажатларини 2023 йилда соғлиқни сақлаш билан боғлиқ бошқа тадбирлар учун харажатларга қўзда тутилган маблағлар ҳисобидан ҳамда 2024 йилдан бошлаб Давлат бюджетни параметрларида маблағлар ажратилишини назарда тутсин.

9. Қўйидагилар: 2023-2024 йилларда аҳолининг руҳий саломатлигини муҳофаза қилиш хизмати ривожлантириш бўйича комплекс чора-тадбирлар дастури 1-иловага мувофиқ; 2023-2024 йилларда психиатрия муассасаларини тиббий ускуналар билан жиҳозлаш дастури 2-иловага мувофиқ;

Болаларнинг руҳий саломатлигини мустақамлаш ва болалар психоневрологик хизмати тақомиллаштириш чора-тадбирлари 3-иловага мувофиқ;

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри болалар кўп тармоқли тиббиёт марказлари ҳамда туман (шаҳар) тиббиёт бирилмалари учун зарур таъхислаш ва нейрореабилитация асбоб-ускуналарининг намунавий рўйхати 4-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

10. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига 5-иловага мувофиқ қўшимчалар киритилсин.

11. Соғлиқни сақлаш вазирлиги икки ой мuddатда манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда конунчилик ҳужжатларида ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгариш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига тақрирлар киритсин.

12. Мазкур қарорнинг ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсий жавобгар этиб соғлиқни сақлаш вазири А.Ш.Инонов белгилансин.

13. Ушбу қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти маслаҳатчисининг биринчи ўринбосари Л.Н.Тўйчиев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри, 2023 йил 19 июнь

ЎЗБЕКИСТОН – ЭРОН: ИККИ ТОМОНЛАМА МУНОСАБАТЛАРДА ЯНГИ ДАВР

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг 18 июнь куни Эронга расмий ташрифи нафақат икки томонлама муносабатларда, балки халқаро сиёсат майдонида ўзининг катта акс садосини берди.

Экспертларнинг фикр билдиришларича, ушбу ташриф тарихий аҳамиятга эга. Бу Ўзбекистон раҳбарининг сўнгги йигирма йил ичида биринчи мартаба Эронга ташриф буюргани ҳамда минтакалараро ўзаро боғлиқликни мустақамлаш бўйича икки мамлакат учун савдо йўллари диверсификациялашда муҳим омил ҳисобланган янги имкониятларнинг очилаётгани билан изоҳланади.

Дунё нигоҳи

Чой Дже ДОК, Вонкванг университети профессори (Жанубий Корея):

— Сўнгги йилларда Ўзбекистон ва Эрон ўртасидаги муносабатлар барча йўналишда изчил ривож топмоқда. Икки мамлакат раҳбарларининг самимий ва дўстона муносабати, шунингдек, ўзаро ҳамкорликни чуқурлаштиришга алоҳида эътибор қаратилаётгани бунга асос бўлмоқда.

Утган йил сентябрь ойида Президент Шавкат Мирзиёевнинг тақлифига биноан Эрон Президенти Иброҳим Раисиёв Ўзбекистонга расмий ташриф билан келди. Музокаралар чоғида Президентлар икки томонлама муносабатларни мустақамлаш, сиёсий, савдо-иқтисодий, инвестиция, транспорт-логистика, маданий-гуманитар соҳалардаги амалий ҳамкорликни кенгайтириш масалаларини муҳокама қилишга бир баҳариди қатор келишувларга ҳам эришилди.

Шундан келиб чиққан ҳолда айтиш мумкинки, Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Эронга ушбу расмий ташрифи тарихий аҳамият касб этди. Чунки Техронда бўлиб ўтган мулоқот чоғида томонлар Самарқандда эришилган келишувларнинг баҳорлигини таҳлил қилишиб, янги лойиҳа ва режалар бўйича келишиб олдилар.

Бундан ташқари, Ўзбекистон раҳбари сўнгги йигирма йил ичида биринчи марта Эронга ташриф буюрганини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Геосиёсий нуқтаи назардан Ўзбекистон Марказий Осиёнинг марказида жойлашган. Эроннинг географик жойлашуви ҳам муҳим бўлиб, у Ўрта Осиёни Яқин Шарқ, Жанубий Осиё, Кавказ ва Европа билан боғлайдиган йўллар чорраҳасида жойлашган.

Эрон орқали денгиз бандаргоҳларига чиқиб Ўзбекистон учун жуда муҳимдир. Яқин келажакда янги темир йўл тarmoқлари қурилиши натижасида мамлакатингизнинг Эрон портларига ва шу тариқа очик денгизга чиқиб имкониятлари кенгайди.

Икки давлат раҳбарлари бу масалага катта эътибор қаратаётгани беҳиз эмас. Шу боис транспорт йўлларини фаоллаштириш, жумладан, Ўзбекистоннинг Эронга қарашли Жанубий ва Шимолий портларга чиқиб ташинлаш Техронда кенган музокараларнинг асосий масалаларидан бири бўлди.

Ўзбекистон ва Эрон минтақавий хавфсизлик ва барқарорликни таъминлаш масаласига алоҳида эътибор қаратмоқда. Ҳуосан, икки мамлакат қўшни

Афғонистонда тинчлик ва барқарорликни мустақамлаш борасида фаол ва конструктив ҳамкорликни ўрнатган. Томонлар минтақавий масалаларни ўзаро маслаҳатлашувлар орқали ва минтақавий тузилмалар доирасида минтақа давлатлари иштирокида ўзаро тенглик асосида муҳокама қилишдан манфаатдордир.

Эроннинг Шанхай ҳамкорлик ташкилотига тўлақонли аъзо бўлиб кириши мамлакат учун ҳам, ШХТ учун ҳам янги имкониятлар эшигини очмоқда.

Игорь ШЕСТАКОВ, сиёсатшунос (Қирғизистон):

— Ўзбекистон Президентининг Эронга ташрифи нафақат республиканинг ўзи, умуман, Марказий Осиёда инвестиция муҳитини яхшилаш нуқтаи назаридан муҳим аҳамият касб этди.

Мазлумки, эронлик ишбилармонлар сўнгги йилларда Марказий Осиёдаги йирик компаниялар билан анча фаол иш олиб боришга тўғри келди. Қўшма лойиҳаларга қизиқиб билишмоқда.

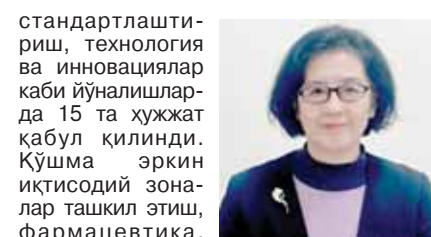
Эрон билан ҳамкорлик, биринчи навбатда, савдо ва логистика йўналишларини ривожлантириш нуқтаи назаридан қизиқтири уйғотади. Эроннинг Жанубий ва Шимолий бандаргоҳлари имкониятларидан Шимолий — Жанубий транспорт йўлиги имкониятларини кенгайтириш учун фойдаланиш мумкин.

Марказий Осиё минтақасидаги тез ўзгариб бораётган геосиёсий вазиятни ҳисобга олган ҳолда логистика соҳасида эришилган келишувлар нафақат Марказий Осиё ҳудуди, балки МДҲ мамлакатлари учун ҳам янги транспорт йўналишларини барпо этишда муҳим ўрин тутади.

Ли ЮНХУЙ, Россия, Шарқий Европа ва Марказий Осиё институти етакчи илмий ходими (ХХР):

— Ўзбекистон фаол ва мувозанатли ташқи сиёсат олиб бормоқда. Ўзбекистон билан хорижий давлатлар ҳамкорлигининг асосини минтақда барқарорлик, хавфсизлик ва изчил тараққиётни таъминлаш соҳасидаги долзарб муаммоларни ҳал қилиш ташкил этади. Янги Ўзбекистоннинг минтақавий кун тартибига ёндашуви шундаки, расмий Тошкент минтақа тараққиётисиз мамлакат истиқболини кўрмайди.

Ўзбекистон Президентининг Эронга ташрифи доирасида имтиёзли савдо,

Месут Эмре КАРАКОСЕ, "SASAM" стратегия тадқиқотлар маркази директори, Буюк Миллат мажлиси Мудофаа ва хавфсизлик кўмитасининг эксперти (Туркия):

— Мен ушбу ташрифини диққат билан кузатибман. Шавкат Мирзиёевнинг ушбу тарихий ташрифи давомида Ўзбекистон ва Эрон етакчилари икки томонлама ҳамкорликнинг хозирги ҳолати ва уни ривожлантириш истиқболларини, минтақавий кун тартибидидаги долзарб масалалар, жумладан, савдо-иқтисодий ва сармоявий ҳамкорликни янада кенгайтириш масалаларини муҳокама қилишди.

Шу ўринда Ўзбекистон ва Эрон раҳбарларининг икки томонлама савдо ҳамда минтақавий ишчиликни ошириш, шунингдек, транспорт ва логистика соҳасидаги ҳамкорликни биргаликда мувофиқлаштириш бўйича музокараликларини яқунлари бўйича эришилган келишувлар катта аҳамиятга эга эканлигини алоҳида қайд этишни истар эдим.

Ўзбекистон ва Эроннинг Марказий Осиёни Эрон билан боғлайдиган энг қисқа транспорт-логистика йўлига бўлган "Шимол — Жануб" халқаро йўлининг фойдаланиш истиқболларига эътибор қаратилади.

Шунингдек, Ўзбекистон ва Эроннинг 200 нафардан ортиқ тадбиркорлари иштирокида ўтказилган Ўзбекистон — Эрон бизнес форуми натижалари ҳам таҳсинга лойиқдир. Томонлар энергетика, кимё саноати, фармацевтика ва тиббиёт технологиялари, озиқ-овқат саноати, тўқимачилик, қурилиш материаллари, машинасозлик, асбобсозлик ва электротехника соҳаларида қўшма инвестиция лойиҳаларини

амалга оширишга келишиб олдилар. Яна бир муҳим жиҳат: Ўзбекистон ташқи сиёсатида Афғонистонда барқарорликни таъминлаш масаласига ўстувор эътибор қаратилаётган. Шу нуқтаи назардан, Ўзбекистон ва Эрон етакчиларининг Афғонистонда тинчлик ва барқарорликни мустақамлаш, унинг ижтимоий-иқтисодий тикланишига кўмаклашиш бўйича мулоқотни давом эттириш юзасидан эришган келишувлари Ўзбекистон раҳбарининг тинчликсевар минтақавий сиёсатининг мантйқий давоми бўлди, десанк, айна ҳақиқатни айтган бўламиз.

Ўзбекистон ва Эроннинг халқаро терроризм, наркотрафик, кибертероризм, одам савдоси каби умумбашарий таҳдид ва хавф-хатарларга қарши курашда халқаро ташкилотлар доирасида ҳам ўзаро ҳамкорлик қилиши минтақавий хавфсизликни таъминлашга салмоқли ҳисса бўлиб қўшилишига ишончим комил.

Аҳмад РАСИТ, Саравак университети проректори (Малайзия):

— Эрон Яқин Шарқдаги энг йирик иқтисодиётга эга ва минтақадиги технологик жиҳатдан энг ривожланган мамлакатлардан бири ҳисобланади.

Уйлайманки, Ўзбекистон Президентининг ушбу мамлакатга ташрифи жуда самарали бўлди, чунки олий даражадаги музокаралик чоғида томонлар инновациялар, суний интеллект, нанотехнология, кибернетика, технологиялар трансфери сингари соҳаларни икки томонлама ҳамкорликнинг янги ўстувор йўналишлари сифатида белгилан олдилар.

Бундан ташқари, Ўзбекистон ва Эроннинг стратегик жойлашуви икки мамлакат учун савдо-иқтисодий ва сармоявий алоқаларини ривожлантириш ҳамда уларнинг кўламларини янада кенгайтириш, шунингдек, транспорт-логистика соҳасидаги ҳамкорлик бўйича катта имкониятлар яратди. Ҳуосан, Форс кўрғаз бандаргоҳлари Ўзбекистон учун очик денгиз ва океанларга чиқиб бориш хавфсиз ва қисқа йўлидир.

Шунингдек, Ўзбекистон ва Эрон бий илмий ҳамда маданий меросга эга. Мамлакатлар ўртасидаги тарихий ва маданий умумийлик хозирги босқичда маданий-гуманитар соҳадиги ҳамкорликни ривожлантиришга кўмаклашмоқда. Шу нуқтаи назардан, Ўзбекистон Фанлар академияси фондларида сақланаётган қадимий қўлемаларни чуқур ўрганиш бўйича қўшма илмий гуруҳни тузиш тўғрисидаги қарор жуда долзарб ва муҳим аҳамиятга эга.

Умуман олганда, ушбу ташриф Ўзбекистон — Эрон ҳамкорлигининг янги қирраларини очиб беришга қўшимча хизмат қилишига шубҳа йўқ.

«Дунё» АА.

Мулоқот чоғида парламентлараро алоқаларнинг мавжуд ҳолати ва истиқболлари, шунингдек, савдо-иқтисодий ва инвестициявий ҳамкорликни янада ривожлантириш, икки давлат ҳудудлари ўртасида ўзаро муносабатларини янада мустақамлаш масалаларига эътибор қаратилди.

Олий Мажлис Сенати Раиси Танзила Норбоева Остона шаҳрида Қозоғистон раислигида ўтаётган Марказий Осиё етакчи аёллари мулоқоти йиғилиши доирасида Қозоғистон Парламенти Сенати Раиси Маулен Ашимбаев билан учрашди.

Мулоқот чоғида парламентлараро алоқаларнинг мавжуд ҳолати ва истиқболлари, шунингдек, савдо-иқтисодий ва инвестициявий ҳамкорликни янада ривожлантириш, икки давлат ҳудудлари ўртасида ўзаро муносабатларини янада мустақамлаш масалаларига эътибор қаратилди.

Олий Мажлис Сенати Раиси минтақавий форматда Ўзбекистон ва Қозоғистон энг фаол мамлакатлар экани, икки томонлама ҳамкорлик суръати парламент ўлчами, умуман, барча соҳада жалб усиб бораётганини таъкидлади. Шу нуқтаи назардан келиб чиқиб, мамлакатларимиз худудлари ўртасидаги шерикликни кенгайтириш ва чуқурлаштиришга катта эътибор қаратиш лозимлиги, Ўзбекистон — Қозоғистон минтақалараро форуми яқунлари бўйича қабул қилинган сармоявий ва савдо шартномаларини амалга оширишда парламентлар имониятларидан самарали фойдаланган ҳолда биргаликдаги савдо-харажат билан амалга ошириш бўйича ўз фикрларини билдириб ўтди.

Қозоғистон Парламенти Сенати Раиси Маулен Ашимбаев Ўзбекистон ташаббускори бўлган Марказий Осиё етакчи аёллари мулоқоти минтақавий ҳамкорлик учун ноёб платформа экани, ўзаро ҳамкорликнинг барча

жиҳасини янги босқичга олиб чиқиши билан аҳамиятли эканини алоҳида қайд этди.

— Биз мамлакатни ривожлантиришнинг барча йўналишини қамраб олган, давлат сиёсатининг катта ислохотчилик сатлоҳиятини ўзида мумассам этган янги таҳрирдаги Ўзбекистон Конституциясининг қабул қилиниши олиқшилаймиз. Ўзбекистон турли соҳаларда эришадиган ютуқлар минтақа давлатлари учун намуна. Ҳуосан, биз Барқарор ривожланиш мақсадларига эришишда сиёзий тажрибанингизни ўрганишимиз. Бу борада Ўзбекистоннинг кен қамровли амалий тажрибаси намуна сифатида олиниб, хозирги кунда Қозоғистон Парламенти ҳузурида ҳам ЕРМ бўйича комиссия ташкил этилганини мамунунят билан билдирмоқчиман, — деди М. Ашимбаев.

Қозоғистон Республикаси Парламенти Мажлиси Раиси Ерлан Қошанов билан бўлиб ўтган икки томонлама учрашувда эса мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликнинг муҳим йўналиши, яъни мўтазамлик касб этиб бораётган парламентлараро муносабатларга тўхталиб ўтилди.

Т. Норбоева Олий Мажлис Парламентлараро ҳамкорлик кенгаши, шунингдек, Қозоғистон Парламенти Мажлиси билан ҳамкорлик бўйича парламент гуруҳи фаолиятига катта эътибор қаратилганини таъкидлади.

Қозоғистон Парламенти Сенати Раиси Танзила Норбоева Остона шаҳрида Қозоғистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Аёллар ишлари, оилавий ва демографик сиёсат бўйича миллий комиссия кўмагида «Инновациялар ва технологияларни ривожлантиришда аёлларнинг роли» мавзусида Марказий Осиё етакчи аёллари мулоқоти йиғилиши бўлиб ўтди.

Мазлумки, фаолият Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон етакчи аёллари ўртасида хотин-қизларга оид долзарб масалалар юзасидан ўзаро маслаҳатлашувлар, фикр алмашиш ва амалий ҳамкорлик олиб боришга қаратилган мазкур минтақавий платформага 2023 йилда Қозоғистон раислик қилмоқда.

Унда Олий Мажлис Сенати Раиси Танзила Норбоева, Қозоғистон парламенти Спикери, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон депутатлари, давлат органлари раҳбарлари, шунингдек, нодавлат ва халқаро ташкилотлар, дипломатик корпус вакиллари иштирок этди.

Рақамлаштириш хотин-қизларни ижтимоий-иқтисодий муносабатларга кен жалб қилишининг янги самарали воситаси сифатида Қозоғистоннинг Марказий Осиё аёллари мулоқотига раислигининг ўстувор йўналишлари қароғига кириптирилган.

Олий Мажлис Сенати Раиси томонидан таъкидланганидек, 2020 йилда «Марказий Осиё мамлакатлари аёллари мулоқоти» платформасининг яратилиши билан мамлакатларимизда хотин-қизларнинг ҳуқуқ, эриқликлари ва конуний манфаатларини таъминлаш, ҳамият ва давлат ҳаётидаги ролини кучайтириш борасида кенг қўламли ишлар изчил амалга ошириб келинмоқда.

— Бугунги кунда мулоқот Марказий Осиёда ўзининг салмоқли ўрнини эгаллади ва жаҳон ҳамжамиятида муносиб кўллаб-қувватланмоқда, — деди Т. Норбоева. — Бу ноёб платформа фаолият кўрсатган даврда муҳим ҳужжатлар қабул қилинди ва йирик тадбирлар ўтказилди, бу эса худудий миқёсда самарали чора-тадбирларни амалга оширишга катта тасвир кўрсатди. Биз буни минтақа давлатларининг мулоқотни янада ривожлантириш, унинг самарадорлиги ва халқаро майдонда эти-

Ўзбекистон — Қозоғистон: ҲАМКОРЛИКНИНГ ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Ўз навбатида, Танзила Норбоева самимий қабул учун миннатдорлик билдириб, Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг саломини етказди.

— Биз сиёзий раҳбарлигингизда Қозоғистонда амалга

оширилаётган кенг қўламли ислохотларни қорғиб баҳолаймиз. Сизни Қозоғистонда бутун тизимни сиёсий модернизация қилиш имконини берган йирик тадбирлар муваффақиятли ўтказилгани билан табриқлайман. Қозоғистон илгор ислохотлар

йўлидан ишонч билан бормоқда ва Қозоғистон халқи сиз тутган йўлни фаол кўллаб-қувватламоқда, — деди Сенат Раиси. Яқунда Қозоғистон раҳбари Ўзбекистон раҳбарига самимий саломини айтиб, эзгу тилақларини билдирди.

ПАРЛАМЕНТЛАРА ОЛОҚАЛАРИНИНГ МАВЖУД ҲОЛАТИ ВА ИСТИҚБОЛАРИ КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Олий Мажлис Сенати Раиси Танзила Норбоева Остона шаҳрида Қозоғистон раислигида ўтаётган Марказий Осиё етакчи аёллари мулоқоти йиғилиши доирасида Қозоғистон Парламенти Сенати Раиси Маулен Ашимбаев билан учрашди.

Мулоқот чоғида парламентлараро алоқаларнинг мавжуд ҳолати ва истиқболлари, шунингдек, савдо-иқтисодий ва инвестициявий ҳамкорликни янада ривожлантириш, икки давлат ҳудудлари ўртасида ўзаро муносабатларини янада мустақамлаш масалаларига эътибор қаратилди.

Олий Мажлис Сенати Раиси минтақавий форматда Ўзбекистон ва Қозоғистон энг фаол мамлакатлар экани, икки томонлама ҳамкорлик суръати парламент ўлчами, умуман, барча соҳада жалб усиб бораётганини таъкидлади. Шу нуқтаи назардан келиб чиқиб, мамлакатларимиз худудлари ўртасидаги шерикликни кенгайтириш ва чуқурлаштиришга катта эътибор қаратиш лозимлиги, Ўзбекистон — Қозоғистон минтақалараро форуми яқунлари бўйича қабул қилинган сармоявий ва савдо шартномаларини амалга оширишда парламентлар имониятларидан самарали фойдаланган ҳолда биргаликдаги савдо-харажат билан амалга ошириш бўйича ўз фикрларини билдириб ўтди.

Қозоғистон Парламенти Сенати Раиси Маулен Ашимбаев Ўзбекистон ташаббускори бўлган Марказий Осиё етакчи аёллари мулоқоти минтақавий ҳамкорлик учун ноёб платформа экани, ўзаро ҳамкорликнинг барча

жиҳасини янги босқичга олиб чиқиши билан аҳамиятли эканини алоҳида қайд этди.

— Биз мамлакатни ривожлантиришнинг барча йўналишини қамраб олган, давлат сиёсатининг катта ислохотчилик сатлоҳиятини ўзида мумассам этган янги таҳрирдаги Ўзбекистон Конституциясининг қабул қилиниши олиқшилаймиз. Ўзбекистон турли соҳаларда эришадиган ютуқлар минтақа давлатлари учун намуна. Ҳуосан, биз Барқарор ривожланиш мақсадларига эришишда сиёзий тажрибанингизни ўрганишимиз. Бу борада Ўзбекистоннинг кен қамровли амалий тажрибаси намуна сифатида олиниб, хозирги кунда Қоз

ИЖТИМОЙ ЙЎНАЛТИРИЛГАН БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИ

– ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ САЙЛОВИДА ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИДАН НОМЗОД УЛУҒБЕК ИНОЯТОВ ДАСТУРИДАГИ УСТУВОР МАҚСАД

Хуқуқлар ва имкониятлар тенглигига эришиш ҳар бир жамиятнинг асосий мақсадидир. Мазкур ижтимоий мезон тарихий аъёнана, одатлар ва кадрлар замирида вужудга келган тамойиллар мажмуасига асосланган ҳолда фуқароларни ижтимоий ҳимоя қилиш, қонунда белгиланган тартибда ҳуқуқларни амалга ошириш ва шу йўл орқали жамиятда ўз ўрнига эга

бўлганлик ҳиссини янада орттиради.

Ушбу мезонлар устувор бўлган ҳар қандай давлат ва жамият ҳамма даврда ҳам барқарор ривожланган. Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан Президентликка номзод Улуғбек Иноятовнинг дастуридаги асосий ғоя ва ташаббуслар мана шу тамойилга асослангани билан аҳамиятлидир.

Барқарор тараққиёт ва ижтимоий фаровонлик

Фуқароларни ижтимоий қўллаб-қувватлашга йўналтирилган бозор иқтисодиёти ривожлантириш жамиятда барча учун тенг имкониятларни таъминлашнинг муҳим омилларидан бири. Чунки фаол бозор муносабатларига ўтиш шароитида аҳолининг эҳтиёжманд қатлами ҳуқуқ ва манфатлари ҳисобга олиниши иқтисодиётнинг умумий барқарорлигини кафолатлайди.

Номзод дастурининг 5-йўналиши “Ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиёти — барқарор тараққиёт ва ижтимоий фаровонлик асоси” деб номлангани бежиз эмас.

Ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиёти тарафдори бўлган Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан Президентликка номзод ҳам иқтисодий ривожланишнинг ижтимоийликка йўналтирилган моделини барқарор тараққиёт ва халқ фаровонлигининг асоси, деб билади. Зеро, партиянинг дастурий мақсад ва вазифалари негизда айнан шу тамойил муҳасаммадир.

Биз жамият ва давлатнинг асосий мақсади қаторида **тенгсизлик ва камбағалликни бартараф этиш**, ушбу ҳолатларнинг олдини олиш ҳамда бу борада кечиктириб бўлмас чора-тадбирлар ишлаб чиқишни кўрамиз.

Бу борада олиб борилган тадқиқотлар натижаси ҳамда олинган хулосаларга кўра, ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиёти шундай тизимки, у, **бир томондан**, эркин бозорнинг ўзини ўзи тартибга солиш тамойилларига асосланса, **иккинчи томондан**, хусусий тадбиркорлик ва нодавлат секторнинг ижтимоий барқарорликка хизмат қилишини таъминлайди. Бозор иқтисодиётининг бу шаклида ялпи ички маҳсулот ва миллий даромаднинг қайта тақсимлашда давлат муҳим роль ўйнайди.

Дунё давлатлари тажрибасига назар солсак, ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётини юриштиришда етакчилардан саналган Скандинавия давлатлари, Нидерландия, Германия каби мамлакатларда ижтимоий тенгликка асосланган муносабатларга иқтисодий самарадорликка эришишнинг муҳим омилли сифатида қаралади.

Давлатнинг ижтимоий масъулияти

Мавжуд аънавий иқтисодий муносабатларда бизнеснинг ижтимоий масъулияти белгиланиб, аҳолининг ижтимоий ҳимояси билан амалга оширилади. 2020 йилдаги глобал пандемия, унинг ортдан геосиёсий майдондаги зиддиятлар туфайли пайдо бўлган инқироз шароитида жуда қўллаб-қувватлаш учун соғлиқни сақлаш тизимини қўллаб-қувватлаш ҳамда аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш энг устувор йўналишларга айланган. Бу ўз-ўзидан, инсон омилли билан боғлиқ ҳолатлар инобатга олинган ҳолда эркин бозор иқтисодиётига хос жараёнларни қайсидадир даражада жиловлаб, тенгсизликни, камбағаллик хавфини юмшатиш масаласини кун тартибига олиб чиқди.

Бу борада халқро ташкилотларнинг баъзи маълумотларига эътибор қаратиш kifida. Жумладан, Халқро меҳнат ташкилотининг **“2020 — 2022 йилларда дунёда ижтимоий ҳимоя. Ижтимоий ҳимоя бурилиш нуқтасида — ёрқин келажак сари”** деб номланган ҳисоботида келтирилшича, Ер юзидagi инсонларнинг 47 фоизи ижтимоий ҳимоянинг камида битта туридан фойдаланади, 53 фоизи (4,1 миллиард киши) эса ўзларининг миллий ижтимоий ҳимоя тизимларида даромад кафолатига эга эмаслиги қайд этилган.

Бугун дунё давлатлари ижтимоий сиё-

сатда бурилиш палласида эканига ишора қилинган ушбу ҳисоботда ижтимоий ҳимоя соҳасида жиддий минтақавий тафовутлар борлиги айтилган. Аҳамиятлиси, Европа ва Марказий Осиё давлатларида фуқаролар ижтимоий ҳимоя билан энг кўп қамраб олинган бўлиб, унинг камида битта туридан аҳолининг 84 фоизи фойдаланмоқда.

Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан Президентликка номзод Улуғбек Иноятовнинг Сайловолди дастурида илгари сурилаган ташаббуслардан бири **“Иқтисодий сиёсатнинг ижтимоий самарадорлиги — муҳим”** эканлигидадир.

Номзод дастурида бозор иқтисодиётининг самарали амал қилиши учун етарли иқтисодий-ҳуқуқий шарт-шароитларни яратиш, рақобатни ҳимоя қилиш баробарида инфляция ва ишсизликни камайтириш давлатнинг муҳим вазифаси бўлиши кераклиги илгари сурилмоқда.

Дастурда иқтисодий сиёсатнинг ижтимоий самарадорлигини таъминлаш учун **11 банддан иборат устувор вазифалар** келтирилган. Хусусан, номзод иқтисодиётда давлатнинг фаол роли ва иштироки сақлаб қолиниши кераклигига эътибор беради. Чунки жамиятимизда бозор муносабатларини тартибга солиш ва ижтимоий тенгликни таъминлаш жараёни давлат иштирокисиз бўлмаслиги кундай равшан.

Мамлакатимизда хусусийлаштиришнинг ҳуқуқий асосларини ва давлат мулкнинг қийматини аниқлаш механизмларини янада такомиллаштириш, миллий иқтисодиётнинг барқарор ўсиши учун маҳаллий инвесторларга ҳам хоржий инвесторларга бериладиган **кам бўлмаган имтиёзларни белгилаш** вазифалари эса бугунги кунда иқтисодий ислохотларда кузатилаётган айрим бўшлиқларни бартараф этишни кўзда тутаяди.

Ижтимоий тенглик гоёси

Номзод дастуридаги ташаббусларнинг замирида **ижтимоий тенглик гоёси** ётади. Дейлик, қимматбах мол-мулк учун солиқ жорий этиш, бунда миқдори қонун билан белгиланганда юқори уй-жой, автотранспорт ёки бошқа мол-мулк мулкдорларидан ушбу солиқнинг ундирилишини назарда тутуш масаласи моҳияти ва аҳамиятига кўра бугунги кунда долзарбдир.

Агар солиқлар ижтимоий ҳимоя мақсадларига хизмат қилишини назарда тутсак, қимматбах мол-мулк учун солиқ тўлаш ҳам инсонийлик, ҳам аънавий қарашларимизга, кадрларимизга мос ҳамда мувофиқлигини англаймиз. Мазкур тажриба бугунги кунда дунёнинг қатор давлатларида самарали натижаларни кўрсатмоқда.

Ҳозирда ҳаётимизни интернет ва ижтимоий тармоқларсиз тасаввур қила олмаймиз. Ахборот олиш ва ахборот етказиш, мулоқот қилиш билан боғлиқ эҳтиёжларимизни айнан улар билан боғлаймиз. Шу билан бирга, бугун интернет ва ижтимоий тармоқлар тижорий фаолият ҳамда реклама майдонига ҳам айланган бормоқда. Қўлимиздаги митти қурилма орқали глобал тармоққа улансак, гўёки онлайн дўконлару онлайн хизмат кўрсатиш турлари кун эмас, соат сайин кўпайиб бораётгандек туюлади. Шундай экан, интернет ва ижтимоий тармоқлар орқали тижорий фаолият билан, реклама билан шуғулланиб, **ўртача ойлик номинал иш ҳақидан юқори фойда кўраётганлардан** барча соҳа ишчи-ҳодимлари қаторида даромад солигини ундириш масаласида аниқ механизмлар жорий этиш ҳам муҳимдир.

Кучли ижтимоий сиёсат учун кучли бюджет

Дастурда мамлакатнинг иқтисодий қудрати, энг аввало, кафолатланган бюджетга бевоқиф боғлиқлигини инобатга олиб, ундирилган барча тўловларни (жарима, давлат божи, йиғим, бошқа мажбурий

ундирувлар) Давлат бюджетига йўналтириш тартибини жорий этиш тақлиф этилмоқда.

Ўз навбатида, табиий савол туғилиши мумкин, яъни, номзоднинг Сайловолди дастурида илгари сурилаган ушбу ғоя жамият ва давлатга қанчалар муҳим?

Маълумки, мамлакатда **ижтимоий масалаларни самарали ҳал қилиш бутун дунёда, асосан, Давлат бюджети даромадлари билан боғлиқ**. Шунинг учун мамлакатимизда бюджет тушулларини ошириш масаласи долзарб аҳамиятга эга бўлмоқда. Ҳозирда жарима, давлат божи, йиғим, бошқа мажбурий ундирувларнинг маълум қисми Давлат бюджетига эмас, турли вазирлик ва идораларнинг жамғармалари ҳисобига тушмоқда. Бу ҳолат ўз-ўзидан бюджет даромадлари янада ошиб боришига салбий таъсир кўрсатиши мумкин.

Президентликка номзод ўз Сайловолди дастури орқали айни вақтда бюджетдан ташқари жамғармалардаги маблағларнинг қанчалик **ижтимоий самарали ишлатилаётгани устидан доимий парламент нозоратини ўрнатиш** имконияти ҳам етарли эмас, деб ҳисоблайди.

Шу сабабли, номзод дастуридаги ундирилган барча тўловларни (жарима, давлат божи, йиғим, бошқа мажбурий ундирувлар) Давлат бюджетига йўналтириш тартибини жорий этиш тақлифи жуда муҳимдир.

Халқро тажрибалар шунки кўрсатмоқдаки, аҳолининг эҳтиёжидан қисми маъмулларнинг ечими, асосан, уларнинг бандлигини таъминлаш орқали амалга оширилади.

Бандлик ва ижтимоий ҳимоя

Барча давлатларда ишсизлик ва уни бартараф этиш масаласи ўта долзарб ҳисобланади. Ишсизлик даражасини камайтириш ва фуқаролар бандлигини таъминлаш камбағалликни қисқартириш, аҳоли фаровонлигини, турмуш сифатини ва тўлов қобилиятини оширишнинг бош омилли ҳисобланади.

Шу боис барча давлат ва жамиятларда ишсизликдан ҳимоя қилиш тизимининг қандай йўлга қўйилгани, аҳоли бандлигини таъминлашга қаратилган ислохотларнинг қай даражада тизимли ва изчил амалга оширилиши фуқароларни қизиқтирадиган энг муҳим масалалардан бири ҳисобланади.

Маълумки, Халқ демократик партиясининг асосий ғояларидан бири аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишдир. Ишсизлар ҳам ижтимоий ҳимояга муҳтож қатлам ҳисобланади. Шу сабабли, номзодимиз дастурида бу масалага алоҳида эътибор қаратилади.

Аҳоли бандлигини таъминлаш ва касбий тайёргарлигини оширишга замин яратадиган ҳуқуқий асосларни мустаҳкамлаш муҳимдир. Масалан, янгиланган Конституциямизнинг 43-моддасида давлат фуқароларнинг касбий тайёргарлигини ва қайта тайёрланишини ташкил этиши ҳамда рағбатлантириши белгилаб қўйилган.

Шунингдек, янги таҳрирдаги Меҳнат кодекси ва “Аҳоли бандлиги тўғрисида”ги Қонунда ҳам меҳнат муносабатлари, ҳодимларнинг ҳуқуқлари ва уларнинг кафолатлари батафсил тартибга солинган. Мана шу ҳуқуқий асосларга таянган ҳолда, номзод дастурида меҳнатга лаёқатли аҳолининг шахсий ташаббуслари ва ундабуронлигини рағбатлантириш, фуқароларни ишсизликдан ҳимоя қилиш, касбий тайёргарлиги ва қайта тайёрланишини ташкил этиш, яқна тартибдаги тадбиркорлар ва юридик шахслар шуғулланиши мумкин бўлган соҳаларни ҳамда ўзини ўзи банд қилган деб ҳисобланадиган фаолият турлари рўйхатини кенгайтириш тақлифлари илгари сурилмоқда.

Бу масалалар Халқ демократик партиясининг доимий электорати манфадлари ичи ҳимоя қилишда, уларнинг ижтимоий-

ижтисодий фаоллигини қўллаб-қувватлашда долзарб ижтимоий аҳамият касб этади. Хусусан, яқна тартибдаги тадбиркорлар ва юридик шахслар шуғулланиши мумкин бўлган соҳаларни ҳамда ўзини ўзи банд қилган деб ҳисобланадиган фаолият турлари рўйхатининг кенгайтирилиши тадбиркорлик субъектлари учун қўшимча имкониятлар ашигини очади, фуқароларнинг бандлигини таъминлаш ҳамда янгидан-янги тадбиркорлик субъектлари фаолиятини ташкил этиш учун шароит яратаяди. Бир сўз билан айтганда, мазкур ташаббуслар тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва фуқароларнинг ташаббусларини рағбатлантириш орқали уларнинг бандлигини таъминлашга, ўзини намоён этиши ва ривожланиши учун шароит яратишга хизмат қилади.

Бундан ташқари, номзоднинг дастурида юқори қўшилган қийматга эга ва инновацион илғор технологияларга асосланган ишлаб чиқариш тармоқларини жадал ривожлантириш мақсадида самарали молиявий ва солиқ имтиёзларини қўллаш бўйича тақлифлар ҳам илгари сурилмоқда.

Бундан ташқари, номзоднинг Сайловолди дастурида белгиланганидек, озик-овқат маҳсулотлари ва кундалик эҳтиёждаги бошқа товарларни ишлаб чиқариш соҳасида давлат томонидан тартибга солиш чораларини қонуний жиҳатдан мустаҳкамлашни даврнинг ўзи тақозо қилмоқда.

Давлат — асосий тартибга солувчи

Янги таҳрирдаги Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 65-моддасига кўра, фуқаролар фаровонлигини оширишга қаратилган Ўзбекистон иқтисодиётининг негизини хилма-хил шакллардаги мулк ташкил этади. Давлат бозор муносабатларини ривожлантириш ва ҳалол рақобат учун шарт-шароитлар яратаяди, истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари устуворлигини ҳисобга олган ҳолда иқтисодий фаолият, тадбиркорлик ва меҳнат қилиш эркинлигини кафолатлайди.

Номзод ўзининг Сайловолди дастуридаги **давлатнинг асосий тартибга солувчилик ролини кучайтириш** гоёси конституциявий қоидалар асосида амалга оширилганлигини эътироф этиш лозим.

Бозор муносабатларига асосланган иқтисодиётда давлатнинг асосий тартибга солувчилик роли бугунги кунда муҳим. Бирок эркин бозор муносабатлари тарафдорлари инвестиция муҳитини яхшилаш, иқтисодий фаолиятга эркинлик бериш, валюта ва нарх сиёсатини янада эркинлаштириш, хусусийлаштириш ва иқтисодиётда давлатнинг ролини қисқартириш афзалликларини назарда тутиб, давлатнинг асослашга киришадилар. Худдики, давлатнинг бозор муносабатларига аралашуви айрим ҳолларда қонундан оғиш, монополия ва коррупцияга йўл очиш каби иллатларни юзага келтиришини иддао қиладилар.

Халқ демократик партияси эса бундан фарқли равишда иқтисодиётни либераллаштириш ва эркин бозор муносабатлари ҳар доим ҳам жамиятни ижтимоий ривожлантириш мақсадларига эришиш кафолатини бермайди, деб ҳисоблайди. Чунки эркин бозор қонунилари кези келганда, инсонларварлик тамойилларидан четга чиқиб, ижтимоий тафовутлар ҳамда тенгсизликнинг чуқур илдиз отишига сабаб бўлиши мумкин. Бу эса ижтимоий барқарорлик сари интилган жамият учун хос эмас. **Қолаверса, самарали бошқарувга**

эга давлатнинг асосий тартибга солувчанлик роли бозор муносабатларини рағбатлантириб, ижтимоий-иқтисодий самара келтиради.

Номзод дастурида давлатнинг иқтисодиётини тартибга солувчанлик ролини кучайтириш учун **бир қатор изчил ташаббуслар** ўрин олган. Худудларнинг барқарор ривожланиши учун **давлат даромадларини тенг ва адролати тақсимлаш**, умумхалқ аҳамиятига эга **иқтисодий тармоқларнинг бошқарувда давлат иштирокини мустаҳкамлаш**, давлат улуши бўлган йирик ишлаб чиқариш корхоналари **кузатув кенгашлари тартибга солиш** орқали улар ишдаги шаффофликни ошириш каби муҳим тақлифлар шулар жумласидандир.

Айниқса, номзоднинг Сайловолди дастурида белгиланганидек, озик-овқат маҳсулотлари ва кундалик эҳтиёждаги бошқа товарларни ишлаб чиқариш соҳасида давлат томонидан тартибга солиш чораларини қонуний жиҳатдан мустаҳкамлашни даврнинг ўзи тақозо қилмоқда.

Ички бозорни ўзимизда ишлаб чиқарилган юқори қўшилган қийматга эга товарлар билан тўндириш барқарор иқтисодий ривожланишнинг асосий омилларидан бири эканини назарда тутган ҳолда, номзод **ишни қўйдан бошлашни** тақлиф этади. Яъни маҳаллий ҳокимликлар даражасида ҳаёт учун муҳим ва хавфсиз озик-овқат маҳсулотлари ҳамда кундалик зарур товарларни ишлаб чиқариш бўйича **ўрта муддатли худудий дастурларни шакллантириш лозимлиги**, мазкур дастурлар худудларда иш ўринлари ташкил этишга доир давлат буюртмалари ҳамда ўрта махсус, олий маълумотли мутахассисларни тайёрлаш дастурларига мувофиқ бўлиши кераклиги қайд этилади.

Бундан ташқари, саноат соҳаси билан бир қаторда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришнинг самарадорлигини ошириш, бу борада ер ва сув ресурсларидан оқилона ва самарали фойдаланиш масалаларига алоҳида эътибор қаратиш лозимлиги назарда тутилди.

Сир эмаски, бугун ҳар бир давлат учун озик-овқат хавфсизлиги ҳаёт-мамонт масаласига айланган. Бундан ташқари, Ер юзида рўй бераётган глобал иқлим ўзгаришлари, шиддат билан қамрови ортиб бораётган қурғоқчилик, табиий офатлар оқибатида қишлоқ хўжалиги экинлари ҳамда унинг ҳосилдорлигига путур етмоқда. БМТнинг Озик-овқат ва қишлоқ хўжалиги масалалари бўйича ташкилоти (FAO) маълумотларига кўра, бугунги кунда 20 дан зиёд давлатлар ўз халқини озик-овқат маҳсулотлари билан таъминлай олмайди. Яъни дунёнинг 815 миллион нафарга яқин аҳолиси очликда кун кечирмоқда.

Иқтисодиётимизнинг асосий таянчи бўлган қишлоқ хўжалиги соҳаси орқали иқтисодиётимизга зарур бўлган хомашёлар етиштириш, уларнинг импорти ва экспорти таъминлаш муҳим. Маълумотларга кўра, 2022 йилнинг якуни бўйича ялпи ички маҳсулотнинг 25,1 физ қисми айнан қишлоқ хўжалиги ҳиссасига тўғри келган. Ушбу ҳолатни ҳисобга олсак, номзод Сайловолди дастурида ушбу тармоқ истиқболга кенгроқ тўхталиб ўтгани бежиз эмаслигини кўрамиз.

Таъкидланганидек, қишлоқ хўжалиги соҳасида юқори натижа берувчи хўжалик юритиш шакллари жорий қилиш, шу

асосда озик-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришнинг барқарор ва самарали тизимини яратиш, соҳага доир илмий-амалий тадқиқотлар ҳамда технологиялар учун сармоя киритиш салмоғини ошириш, ишлаб чиқарувчилар ҳамда қайта ишлаш корхоналари ўртасида кооперацияни ривожлантириш ички бозорда тақчиллик ҳамда нарх-наво ўсиб кетишининг олдини олиш имконини беради.

Ўз навбатида, номзоднинг Сайловолди дастурида назарда тутилган чора-тадбирлар қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ва қайта ишлаш тармоқларида муқим, юқори ҳақ тўланадиган иш ўринларини яратишда, юртимиз аҳолисининг саломатлиги яшайдиган қишлоқ жойларда ишсизлик муаммосини бартараф этишда қўл келади.

Жамоатчилик нозорати — ижтимоий самарадорлик кафолати

Номзоднинг Сайловолди дастурида белгиланган **асосиз ҳаражатларга йўл қўймайдиган**, **“Давлат бюджети — халқ маблағи”** тамойили асосида унинг **сарф-харажатлари устидан жамоатчилик нозоратини кучайтириш** лозимлиги ҳақидаги илгари сурилган гоёси ҳам муҳим аҳамиятга эга.

Дастурда иқтисодиётда таркибий ислохотларни амалга ошириш ва янги технологияларни татбиқ этиш масалалари бўйича барча жабҳада ижтимоий мулоқот ва жамоатчилик нозорати механизмини жорий қилиш, аҳолининг барқарор, юқори ҳақ тўланадиган иш ўринларидан бандлигини ошириш, меҳнат муҳофазаси, ишлаб чиқаришнинг экологик тозаллигини таъминлаш билан уйғунликда олиб бориш зарурлиги аниқ ва равшан келтирилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида Халқ демократик партиясидан номзод Улуғбек Иноятовнинг Сайловолди дастурида миллий иқтисодиётимиз ривожининг ҳозирги босқичида аҳоли ўртасида камбағалликни қисқартириш ва мамлакатимизни ўртача даромади юқори бўлган давлатлар қаторига киритиш, ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш суръатини ошириш каби барча долзарб вазифа сифатида белгиланган.

Бу муҳим мақсадни иқтисодий ислохотларда фуқароларнинг, жумладан, ёшлар, аёллар ва ногиронлиги бор шахсларнинг иштирок этиш имкониятларини кенгайтириш орқали ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиёти шароитида рўбга чиқариш мумкинлиги илгари сурилмоқда.

Мамлакатимиз тақдир ва келажакимиз учун муҳим саналган сиёсий жараён — Президент сайловида бир ойдан кам фурсат қолди. Сайлов кампанияси авж олувчи давом этаётган айни чоғда Халқ демократик партияси ўз номзоди дастури кенг тарғиб этиш, тушуштириш бўйича фаол иш олиб бормоқда.

Барча сайловчиларни Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида Халқ демократик партиясидан номзод Улуғбек Иноятов дастурини қўллаб-қувватлашга чақирамиз!

Тўлқин ТўРАХОНОВ,
ЎзХДП Марказий Кенгаши раиси ўринбосари.

